

תוכן עניינים

1	פתח דבר
3	שער א': אדניה ונגזרותיה של טענת ההגנה מן הצדק
3	פרק א': מבוא
7	פרק ב': תום-לב כעיקרון על
7	1. כללי
7	2. דיני השתק
7	2.1 כללי
8	2.2 השתק שבהבטחה
9	2.3 השתק שיפוטי
13	פרק ג': הגנה מן הצדק וההשתק הפלילי
	פרק ד': מבחן התנהלות בלתי-ראויה של הרשות הציבורית - נגזר מעיקרון
21	תום-הלב
21	1. כללי
21	2. הכלל בדבר איסור על ניגוד עניינים
25	3. מהותו של חוסר תום-הלב דרך פעולת רשויות ציבוריות
	פרק ה': הזכות להליך הוגן - זכות חוקתית - חוק יסוד: כבוד האדם
27	וחירותו
33	פרק ו': הרשות הציבורית והתנהגות מפלה
33	1. כללי
34	2. ההתנהגות המפלה או בלשון אחר ה"אכיפה הבררנית"
37	פרק ז': סיכום
39	שער ב': הליכי חקירה - פתיחת הליכים - מחדלי חקירה
39	פרק א': ההליכים לפני הגשת כתב האישום
39	1. התלונה (סעיף 58 לחוק סדר הדין הפלילי)
41	2. חקירת משטרה (סעיף 59 לחוק סדר הדין הפלילי)
41	2.1 מבוא
42	2.2 חובת הזהירות המוטלת על המשטרה
42	3. מטרתה של החקירה הפלילית
43	4. מה צריכה לכלול חקירה משטרתית
44	5. באילו תנאים קמה חובת המשטרה לקיים חקירה
45	6. חובת הזהירות החלה על המדינה
47	7. החלטה שלא לחקור בעבירות מין או אלימות כלפי בן זוג (סעיף 59א לחוק סדר הדין הפלילי)
47	8. העברת חומר חקירה לפרקליט או תובע משטרתית, העברת החומר בעבירת פשע והמשך חקירה (סעיפים 60 עד 61 לחוק)
50	

8.1	העברת חומר חקירה לפרקליט או לתובע משטרתי - סעיף 60 לחוק	50
8.2	יידוע על העברת חומר חקירה לתובע בעבירת פשע - סעיף 60א לחוק	54
8.3	פתיחת חקירה - סעיף 61 לחוק	57
9	העמדה לדין וסגירת תיק (סעיף 62 לחוק)	58
9.1	כללי	58
9.2	שיקולי התביעה	62
9.3	דיות הראיות	62
9.4	עניין לציבור	62
9.5	יתרונותיו של ההליך הפלילי	67
9.6	חסרונות ההליך הפלילי	67
9.7	הדין כאשר הבחינה הראייתית אינה מגלה תוצאה חד-משמעית	69
9.8	אישומים כלפי אישי ציבור	70
9.9	שיקול-דעת התובע בדבר "עניין לציבור"	72
9.10	שוויון בהפעלת כוח התביעה	73
9.11	סבירות שיקול-הדעת	74
9.12	החלטה סבירה באשר ל"עניין לציבור"	76
9.13	התערבות בית-הדין הגבוה לצדק בשיקולי התביעה	76
9.14	מהות שיקול-הדעת הנתון לראש התביעה בהעמדה לדין	78
9.15	היקף הביקורת השיפוטית על שיקול-דעת היועץ בעניין הקשור להעמדה לדין	81
9.15.1	כללי	81
9.15.2	החלטה נגועה בפסול ערכי - ביקורת שיפוטית מעמיקה ...	81
9.15.3	ביקורת שיפוטית לגבי סבירות החלטת היועץ המשפטי ...	81
9.16	כללי שיקול-הדעת והביקורת השיפוטית בהכרעה לגבי מהות האישומים והסדרי טיעון	86
9.16.1	כללי	86
9.16.2	היקף התערבותו של בית-המשפט הגבוה לצדק	86
9.16.3	האם קיימות עילות, הפוגמות בשיקול-דעת מינהלי "רגיל", אך אינן פוגמות בשיקול-דעתו של היועץ המשפטי לממשלה?	91
9.17	מהו המבחן שראוי כי ינקוט אותו התובע הישראלי?	93
9.18	זכות העיון של אדם בתיק חקירה פלילית נגדו, אשר בסופו-של-יום נסגר מחוסר ראיות	98
9.18.1	כללי	98
9.18.2	הערכים המתמודדים	101
9.18.3	מידע שאי-גילוי היה תנאי למסירתו	104
9.18.4	האיזון בין הערכים המתמודדים	107

9.18.5	מעמדה הנורמטיבי של הזכות הפרטית לקבלת מידע.....	108
9.19	סגירת תיק בעבירות מין או אלימות כלפי בן זוג (סעיף 62א לחוק)	113
9.20	הודעה על החלטה שלא לחקור או להעמיד לדין, ערר, מועד לערר, מתן החלטה בערר והודעה על החלטה בערר (סעיפים 63 עד 65ב לחוק)	114
119	פרק ב': הליכי חקירה	
119	1. רשויות החקירה והחובות המוטלות עליהן	119
120	2. תרגילי חקירה	120
122	3. היעדרה של ראיה שמקורה במחדלי רשויות החקירה	122
123	4. השיקולים ביסוד הבדיקה של המחדל החקירתי ותוצאותיו	123
125	5. אחריותה של המדינה להבאת עדים	125
126	6. מחדלי החקירה וזיכוי של נאשם	126
126	7. מחדלי החקירה וקיפוח הגנת הנאשם	126
127	8. מחדל חקירתי וסוגיית ה"נזק הראייתי"	127
129	9. אופיים של מחדלי החקירה וריפוי המחדל	129
131	10. אבחנה בין מחדל חקירה לאי-מיצוי כיווני חקירה	131
132	11. מחדל חקירתי ו"ספק סביר"	132
134	12. מחדלי חקירה בעבירת מין	134
137	שער ג': דוקטרינת ההגנה מן הצדק במבחן ההלכה והמעשה	
137	פרק א': גלגולה של הדוקטרינה	137
141	פרק ב': אכיפה מפלה או בלשון אחר אכיפה בדרנית	141
141	1. אכיפה מפלה שאיננה מכוונת - האם היא יכולה להוות עילה להפעלת דוקטרינת ההגנה מן הצדק?	141
141	2. אכיפה מפלה כעילה להגנה מן הצדק בהלכה הפסוקה	141
144	3. סיכום ביניים	144
144	4. הביקורת השיפוטית על האכיפה המפלה בדין הפלילי הנהוגה במשפט המשווה	144
144	4.1 המשפט האמריקאי	144
145	4.2 המשפט האנגלי	145
146	4.3 הטעמים לתחולת ההגנה מן הצדק בעילה של אכיפה מפלה	146
146	5. הטעמים המורים על מתן פרשנות מרחיבה לדוקטרינת ההגנה מן הצדק, ועל החלתה על יסוד הטענה להפליה פסולה בהעמדה לדין	146
147	6. על הביקורת המינהלית בפלילים ודוקטרינת ההגנה מן הצדק	147
149	7. היחס שבין שתי הדוקטרינות, נקודות הממשק ביניהן וגבולות גזרתן	149
150	8. סיכום ביניים - תחולתה של דוקטרינת ההגנה מן הצדק במצבי מחדל ורשלנות מצד הרשות	150

פרק ג': שיהוי בלתי-סביר בהגשת כתב האישום כעילה להגנה מן הצדק.....	151
פרק ד': תחולתה של דוקטרינת ההגנה מן הצדק על פעולות עובדי מדינה.....	153
פרק ה': חוות-דעתה של כב' השופטת ד' ברק-ארז בהילכת ורדי.....	155
פרק ו': הילכת ורדי - הכרעה לגופו של המקרה.....	157
פרק ז': סיכום.....	167
שער ד': סדרי דין ונטל ההוכחה.....	169
פרק א': המועד להעלאת הטענה בדבר הגנה מן הצדק.....	169
פרק ב': נטל ההוכחה.....	171
פרק ג': דיון בטענה מקדמית - סעיף 150 לחוק.....	175
פרק ד': טענות מקדמיות בשלב אחר של המשפט - סעיף 151 לחוק....	179
פרק ה': פסיקת הוצאות הגנה.....	183
שער ה': הגנה מן הצדק - שיקולי בית-המשפט - נסיבות שונות ודוגמאות מן העבר ועד היום.....	185
פרק א': מבוא.....	185
פרק ב': שלושת השלבים לבחינת טענת ההגנה מן הצדק.....	193
פרק ג': אכיפה בררנית.....	195
פרק ד': פגמי/מחדלי החקירה וההליך הפלילי.....	199
פרק ה': פרסום ההליך בכלי התקשורת כבסיס להעלאת טענת ההגנה מן הצדק.....	201
פרק ו': הפליה קיצונית ונסיבות יוצאות דופן.....	212
פרק ז': סיכום ההלכות.....	223
פרק ח': דוגמאות ההלכה הפסוקה - בית-המשפט העליון.....	229
1. תחולתה של דוקטרינת ההגנה מן הצדק במקרים בהם לא עומדת כוונת זדון מאחורי פעולות החקירה האכיפה וההעמדה לדין מצד הרשות, אלא מחדלים שברשלנות וטעויות שבתום-לב, הם שמביאים לפגיעה ממשית בתחושת הצדק.....	229
2. לצורך הוכחת טענה לאכיפה בררנית, מן ההכרח להציג תשתית עובדתית מבוססת. גם בנסיבות אלה, ביטול כתב האישום, עקב קבלת טענה בדבר אכיפה בררנית, שמור למקרים חריגים מאוד. על כתפיו של הטוען לאכיפה בררנית מוטל נטל כבד.....	234
3. עוצמת הפגמים אשר נפלו בהליכי החקירה היא מינורית, ולא מתעוררת "פגיעה חריפה בתחושת הצדק וההגינות".....	235
4. ה"דוגמאות" השונות שהובאו על-ידי המבקש, אינן מלמדות על חשש כנה לפגיעה בתחושת הצדק וההגינות, וודאי שלא מדובר ב"פגיעה חריפה".....	236

5. רק במקרים חריגים ביותר תקים התנהלות נפסדת של הרשות לנאשם	
"הגנה מן הצדק".....	236
6. עיקר עניינה של ההגנה מן הצדק הוא בהבטחת קיומו של הליך פלילי,	
ראוי, צודק והוגן.....	237
7. הפרות חמורות - התנהלות גורמי החקירה שהיתה נגועה בליקויים	
מהותיים ביותר - קבלת טענת ההגנה מן הצדק.....	237
8. בית-המשפט הגבוה לצדק לא יתערב במהלך ניהולו של משפט פלילי	
כאשר הערכאה הדיונית דחתה טענת הגנה מן הצדק.....	238
9. ביטול כתב אישום שהוגש נגד אדם שהודח על-ידי סוכן רשות לעבור	
עבירה מכוחה של דוקטרינת ההגנה מן הצדק - במקרים חריגים וחמורים	
ביותר של אי-הגינות בהתנהלות הרשויות.....	239
10. הגנה מן הצדק - רק במערכת נסיבות יוצאות דופן.....	240
11. התאמת הדין לפשיעה במרחב האינטרנטי תעשה באופן שיעלה בקנה	
אחד עם עקרונות הצדק וההגינות העומדים ביסוד דוקטרינות "ההגנה מן	
הצדק" ו"הזכות להליך הוגן".....	240
12. נאותות התנהלותם של גורמי אכיפת החוק יכולה להיות בגדר הגנה מן	
הצדק.....	241
13. הרתעת הרבים - הגנה מן הצדק.....	242
14. אף אם הפגמים בהתנהלות החוקרים מצדיקים לשקול סעד של הגנה	
מן הצדק שהוא מתון יותר מביטול כתב האישום, אין מקום להיענות	
לטענה שיש להמיר את סעיף העבירה מרצח להריגה. אין הצדקה, לכך	
שיזכה להקלה משמעותית בעונשו.....	243
15. אפליה בררנית והשלכותיה לעניין גזירת הדין.....	244
16. היעדר חקירה נגדית - התנהלות התביעה הפוגעת בזכויות	
הנאשם.....	245
17. בקשת מסמכים לביסוס טענה של "הגנה מן הצדק".....	246
18. טענת "הגנה מן הצדק" ושיהוי בהגשת כתב האישום.....	247
19. שאלת החלת תורת הצבירה על דוקטרינת ההגנה מן הצדק.....	248
20. אכיפה בררנית קיצונית.....	249
21. חוקיות אישור התמרור והצבתו בפועל.....	249
22. קנסות מינהליים שניתנו למפגינים במהלך הפגנות המחאה נגד ראש	
הממשלה.....	250
23. הרשעתו של המבקש בעבירה של אספקת סם מסוכן.....	250
24. עבירה של הסדר כובל.....	251
25. עקרון אחידות הענישה.....	251
26. אין במחדלי החקירה כדי לגרום לסתירה מהותית לעקרונות של צדק	
והגינות משפטית.....	252
27. האם יש מקום במשפטנו למוסד הקובלנה הפלילית?.....	252
28. אין אדם זכאי לערער על פסק-דין מזכה.....	253

253.....	29. הוכחת העבירות נסמכה על תוצרי האזנות הסתר
254.....	30. ביצוע עסקאות בכלי נשק
254.....	31. פלישת המבקשים למקרקעין
255.....	32. מחדלי חקירה קשים אשר פגעו בהגנה
255.....	33. ביטול צו הריסה מינהלי
255.....	34. היעדר נהלי אכיפה ברורים
256.....	35. דו"ח בגין החניית רכב במקום חניית נכה
257.....	36. העמדת רכב בתוך מעבר חצייה
257.....	37. עבירות מס
258.....	38. גבולות טענת ההגנה מן הצדק
258.....	39. בקשה למשפט חוזר
259.....	40. עבירות מין חמורות בשני קטינים
259.....	41. התנאי הבסיסי לאכיפה בררנית הוא הוכחת הפליה ממש, תוך סטייה ממדיניות התביעה
260.....	42. אי-צדק העולה כדי עיוות דין
260.....	43. לא כל החלטה המבחינה בין מעורבים במעשי עבירה מגלה חשש לאכיפה סלקטיבית
260.....	44. הרשעת המערער בעבירה של זיוף בכוונה לקבל באמצעותו דבר בנסיבות מחמירות, שימוש במסמך מזויף ובידוי ראייה
261.....	45. ביטול צו ההרחקה
261.....	46. ביצוע עבודה ושימוש במקרקעין הטעונים היתר שלא כדין
262.....	47. עבירות רבות לפי חוק צער בעלי חיים
263.....	48. ויתור מודע על טענת ההגנה מן הצדק
263.....	49. עבירות שחיתות שלטונית
264.....	50. עבירת שימוש במקרקעין ללא קבלת היתר כדין
264.....	51. דוקטרינת ההגנה מן הצדק בהליכי הסגרה
265.....	52. מכירת משקה אלכוהולי לקטין
265.....	53. בקשת רשות לערער על חומרת העונש
266.....	54. עבירת חברות בארגון טרור
267.....	פרק ט': דוגמאות הלכה הפסוקה - בית-משפט מחוזי
267.....	1. טענות הנאשם טעונות בירור עובדתי שמקומו במהלך ההליך ולא ניתן להקדים ולקבוע כי יש בהם כדי ליצור הגנה מן הצדק בשלב זה
267.....	2. ביטול כתב אישום בגין טענת הגנה מן הצדק כשאין מדובר בהתנהגות זדונית או שערורייתית של המאשימה, אלא בהתנהגות רשלנית או שגויה מצידה, שמורה למקרים מיוחדים, ראויים ו"נדירים" בלבד
267.....	3. אכיפה בררנית היא אכיפה הפוגעת בשוויון, במובן זה שהיא מבדילה לצורך אכיפה בין בני אדם דומים או בין מצבים דומים, לשם השגת מטרה פסולה או על יסוד שיקול זר או מתוך שרירות גרידא

4. הימנעות מהגשת כתב אישום, בנסיבות אותן פירטה התביעה, אינה מהווה אכיפה בררנית ביחס למקרים אחרים בהם הוגש כתב אישום.....	269
5. אין עבירה כלכלית מורכבת הכרוכה בפענוחן של סוגיות עובדתיות ומשפטיות סבוכות, כעבירת רכוש פשוטה שאין כל קושי לגלותה ולבסס ראיות להגשת כתב אישום בגינה.....	270
6. התערבות ערכאת הערעור בממצאים מעין אלו, אשר נקבעו על-ידי הערכאה הדיונית, תיעשה במקרים חריגים ומצומצמים בלבד.....	270
7. ניהול קובלנה פלילית יפגום בעקרונות הצדק וההגינות המשפטית לאור המניע הנפסד העומד מאחורי הגשת הקובלנה.....	271
8. לא כל התנהגות פסולה של הרשות תגרום לביטול כתב האישום....	271
9. האם חומר הדרוש לנאשם לצורך ביסוסה של טענת הגנה מן הצדק משום אכיפה בררנית הוא בבחינת "חומר חקירה" אשר המסלול המתאים להשגתו הוא מכוח סעיף 74 לחוק סדר הדין הפלילי.....	272
10. התנהלות הרשות.....	273
11. נוכח הקושי הקיים במארג הראיות כנגד א.ש, בית-המשפט לא סבר כי ההחלטה שלא להעמיד את א.ש לדין הינה החלטה רשלנית או מוטעית באופן קיצוני.....	283
12. אכיפת דיני חניה.....	283
13. פסלות הודאות הנאשם.....	284
14. השוואה עם העונשים שהוטלו על עדי המדינה.....	284
15. נוכח קבלת טענתו של המערער בדבר "הגנה מן הצדק", אשר הינה משמעותית ביותר כאמור, החליט למקם את עונשו של המערער בתחתית מתחם הענישה.....	285
16. טענה ב"כ המערער כי עומדת למערער טענת הגנה מן הצדק. טענה זו לא הועלתה בבית-משפט קמא אין להידרש לה.....	285
17. אחידות הענישה.....	285
18. הוכחת חוסר עקביות במדיניות התביעה במקרים דומים וטענת הגנה מן הצדק.....	286
19. ההקלה בעונש כסעד במסגרת הגנה מן הצדק יכולה ללוש כמה צורות.....	287
20. אין מדובר באפליה בין שווים ובאכיפה בררנית.....	287
21. פגיעה בזכות להתגונן, זאת - בשל אי מיצוי הליך החקירה.....	288
22. המערער לא העמיד לביקורת את הכרעת בית-המשפט קמא לדחות את הטענות מסוג "הגנה מן הצדק" שהעלה במשפטו, וטוב שכך עשה.....	288
23. טענה כי העובדה שהתביעה לא חקרה כלל את מי מנותני השוחד ולא העמידה אותם לדין מהווה אכיפה בררנית פסולה ומקימה לנאשם 1 "הגנה מן הצדק".....	289
24. שאלת פסילת ראייה שהושגה באופן לא חוקי.....	289

25.	ענה להתעמרות מצד המאשימה	289
26.	עיכוב נקיטת הליכים לזימון התובעים בתיק לחקירה באזהרה עד לסיום ההליכים בתביעה	290
27.	פעילות בלתי-חוקית הנעשית במקרקעין	290
28.	פינוי מדירת מגורים	291
29.	בקשה לקבלת חומרי חקירה	291
30.	אין מקום לקבל את טענת ההגנה מן הצדק גם במישור העונשי	291
31.	מתן צו הריסה נגד מבנה	292
32.	מקומן של טענות הגנה מן הצדק בהתייחס להליכי הסגרה	292
33.	סמכות בית-המשפט לתיקון סעיף העבירה ולהעברת ההליך אל בית-משפט השלום	293
34.	שיהוי בטיפול רשויות האכיפה	293
35.	עבירות משמעת של עובד מדינה	294
36.	האם שגה בית-משפט קמא כאשר לא מצא להורות על ביטול כתב האישום מחמת הגנה מן הצדק?	294
37.	ביטול האישום נגד המשיבים	294
38.	עיכוב צו הריסה	295
39.	קביעת מתחם העונש ההולם	295
40.	עבירות אלימות חמורות בקטטה המונית	296
41.	הגנה מן הצדק בשל מחדל חקירתי	297
42.	כשירות לעמוד לדין	297
43.	בקשת ההגנה לקבל נתונים עובדתיים שסייעו לה לבסס טענה בדבר אכיפה בררנית	298
44.	טענת ההגנה שהעבריינין העיקרי לא עמד לדין	298
45.	מידת מודעותו של המערער לכך שהכלב אותו אסף הוא כלב מגזע מסוכן, וכן השאלה האם יש להגדירו כמי שהחזיק בכלב וחב באחריות להתנהגותו	299
46.	הפליה הפסולה בגזר דינם של המשיבים	299
47.	מעורבות נטענת בגיבוש הסדר כובל	300
48.	מעשהו של המערער מחייב גמול ראוי של מאסר בכליאה	300
49.	לא נטען, וודאי לא הוכח, כי החקירה התנהלה באופן בלתי הגון	301
50.	הנאשמים לא הסבירו ולא הניחו תשתית לטענתם לפגיעה בקו ההגנה או לעיוות דין שייגרם להם בתיקון המבוקש	301
51.	אי מסירת חומרי החקירה ובראשם תמלולי האזנות הסתר, היא פגם היורד לשורשו של הליך	302
52.	אכיפה בררנית - גם לנאשם נמחקו הוראות חיקוק אחרות במסגרת הסדר הטיעון עימו	302

53. לא נפל פגם משמעותי בהחלטת המשטרה לא לחקור את המתלוננת.....	303
54. הגנה מן הצדק בגין "אזלת יד הרשות".....	303
55. תקיפת השימוש בהליך פלילי במסגרת "טענת הגנה מן הצדק"....	304
56. רצונם של העוררים לקבל "את כל החומרים" מתיקי בית-משפט של אחרים, כדי לבסס טענתם לאפליה פסולה המקימה לשיטתם הגנה מן הצדק והצדקה לביטולו של כתב האישום.....	305
57. על הנאשם להניח תשתית ראייתית ראשונית ולהראות כי לכאורה בוצעה אבחנה בלתי-ראויה בין שווים.....	305
58. עדות הנאשם נגבתה שלא בהתאם לחוק, שכן לא תועדה, ואולם אין משמעות הדבר, קבלת טענת הגנה מן הצדק באופן אוטומטי.....	306
59. ביטולו של השימוע בוצע כדין.....	306
60. הנאשם הוא היחיד שנגדו ננקטו הליכים משפטיים בגין אירועי התפרעות המוניים.....	307
פרק י': דוגמאות ההלכה הפסוקה - בית-משפט השלום.....	309
1. תחושת הצדק מחייבת התערבות בית-המשפט, המדובר בהתערבות מדודה.....	309
2. הגנה מן הצדק - לא ניתן להכריע בשלב הטענות המקדמיות.....	310
3. בית-המשפט, במסגרת טענה להגנה מן הצדק, לא ישמש כ"תובע על"י הבוחן את הקרביים של שיקול-הדעת של הפרקליטות בהחלטתה ויש להחזיק את רשויות האכיפה בחזקת תקינות המעשה המינהלי.....	310
4. לא ניתן להכריע בטענות המבקשת בהליך המקדמי.....	312
5. טענת ההגנה מן הצדק עשויה לעלות על-ידי הנאשמת בהליך אחר, זאת ככל שתידרש לחזור ולעמוד למשפט פלילי באותו עניין בו עוסקת הקובלנה.....	313
6. הגם שהנאשם הצביע על פסול אף בהתנהלות הקובל, אין בכך כדי להקים לו הגנה מן הצדק כנגד הקביעה כי בצע עבירה.....	314
7. אין מקום להתערבות בשיקול-דעת התביעה, אשר הפעילה שיקול-דעתה בסבירות.....	314
8. המחדל לא מצדיק הענקת סעד קיצוני בדמות ביטול כתב האישום מטעמים של הגנה מן הצדק.....	315
9. האם וכיצד משליכה התנהגותו של מעורב על מעשיו ואשמתו של הנאשם.....	316
10. עיקר עניינה של ההגנה מן הצדק הוא בהבטחת קיומו של הליך פלילי ראוי והוגן.....	317
11. שיהוי ניכר בהגשת כתב האישום עשוי להביא להחלתו של עקרון ההגנה מן הצדק. אולם החלטה מסוג זה שמורה למקרים חריגים, ובהתקיים מספר תנאים מצטברים.....	318

12.	לא ניתן לטעון לקיומה של אפליה כזו או אחרת, מבלי להניח תשתית עובדתית המקימה, לכל הפחות, בסיס ראשוני לקיומה.....	319
13.	מקרים דומים לזה של הנאשמת, בהם נמנעה המאשימה, מהעמדה לדין או לא אכפה כלל, הפרת הסדרי ראייה, מטעמי מדיניות של אופן אכיפתו הנכון עשוי הדבר להקים למבקשת "הגנה מן הצדק".....	320
14.	יש להבחין בין אכיפה בררנית שיסודה בטעמים מפלים ועל-כן היא פסולה, לבין אכיפה חלקית המבוססת על נימוק ענייני.....	320
15.	במסגרת טענת הגנה מן הצדק בהליך של קובלנה פלילית, יש להרחיב את "ארגז הכלים" העומד לרשות בית-המשפט.....	322
16.	אכיפה בררנית - האם הרשות הפלחה בין הנאשם לבין נאשמים פוטנציאליים אחרים, שכלפיהם לא ננקטה אותה אמת-מידה.....	323
17.	דוקטרינת ההגנה מן הצדק יוצרת תריס ומגן מפני ניהול משפט פלילי נגד אדם אם ניהול המשפט הפלילי נגדו סותר באופן מהותי עקרונות של הגינות משפטית.....	323
18.	אין להפוך את ההגנה מן הצדק למכשיר לקיצור תקופת ההתיישנות הקבועה בחוק ויש להקפיד על כך שתיוותר מכשיר להגשמת עקרונות של הגינות וצדק.....	324
19.	אדם זכאי לכך שהחלטת הרשויות בעניינו תתקבל מתוך יחס של שוויון כלפיו, ומשכך החלטה מפלה היא החלטה פסולה.....	326
20.	משלא הצביע הקובל על פגם בשיקול-הדעת שהוביל להחלטה שלא להגיש כתב אישום - הרי שאין מקום לאפשר לקובל להתעמר בנאשם ולפנות בדרך של הגשת קובלנה פלילית.....	327
21.	נפל פגם בהתנהלות המדינה כלפי הנאשם, אשר מעורר תחושה של פגיעה בצדק ובהגינות ההליך.....	328
22.	ברור הוא שאין בפנינו מקרה המצדיק את ביטולו של כתב האישום, ולמעשה קבלה של טענת "הגנה מן הצדק" כטענה מהותית שיש בה כדי להשפיע על הרשעתו של המערער.....	329
23.	הנחיות מינהליות -סטיה מהן - ביטול כתב האישום מחמת "טענה מן הצדק".....	330
24.	אפליה בין נאשמים וביטול כתב אישום מחמת "טענה מן הצדק".....	332
25.	הגשת כתב האישום בעקבות ערר על סגירת התיק.....	332
26.	אכיפה בררנית.....	335
27.	אכיפה בררנית ושיהוי.....	340
28.	תלונה שלא נחקרה - לא בוצעו פעולות חקירתיות.....	347
29.	התנהגות המאשימה, נטען, עולה כדי מרמה ומצג שווא.....	354
30.	פגיעה ממשית בצדק ובהגינות המשפטית.....	360
31.	שיקול של אכיפה בררנית עשוי להצדיק הקלה בעונשו של הנאשם.....	361

32	במקרה הנדון, לא התקיים המבחן שנקבע בפסיקה להתגבשותה של ההגנה מן הצדק.....	361
33	בהצטבר הפגיעה בזכויות הנאשמת בהיותה חשודה, בשים-לב לתקלות הרבות באופן ביצוע החקירה, ניהול ההליך הפלילי במקרה דנן עומד בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית.....	365
34	פתיחת הליך משפטי תוך רשלנות.....	367
35	אף אם המדובר באכיפה חלקית, הדבר הינו מותר.....	368
36	בקשה לביטול כתב האישום.....	368
37	קבלת טענה מכוח הגנה מן הצדק, משמעה ביטול כתב האישום ולא זיכוי.....	368
38	השיהוי בהגשת כתב האישום ובדבר חלוף הזמן מאז האירוע.....	369
39	אכיפה בררנית היא, כידוע, בין שווים ואולם אינה קיימת במקום בו קיים שוני.....	369
40	טענת הנאשם, ננקטה נגדו אכיפה בררנית שפגעה פגיעה קשה בעקרון השוויון.....	370
41	טענה לשיהוי בהגשת כתב אישום.....	370
42	בקשה להורות על ביטול כתב האישום.....	371
43	פגם בעצם פיצול האירוע לשני הליכים פליליים שונים, אשר מקים פגיעה בתחושת הצדק וההגינות המשפטית.....	371
44	טענה בדבר אי חקירת נציגיה המוסמכים של הנאשמת 1.....	371
45	פגמים שנפלו בהתנהלות היחידה החוקרת.....	372
46	טענה מקדמית לפיה יש להורות על ביטול כתב האישום.....	372
47	ביטול כתב הקובלנה מחמת הגנה מן הצדק.....	373
48	שיהוי משמעותי עשוי להעניק לנאשם הגנה מן הצדק עד כדי ביטול כתב האישום.....	373
49	שימוש אסור במקרקעין.....	373
50	טענות הגנה מן הצדק, ובכלל זה קיומה של הבטחה שלטונית ואכיפה בררנית.....	374
60	התבטאות לא ראויה של אחד החוקרים.....	374
61	השינוי במדיניות האכיפה של העבירה של ריבוי נישואין.....	375
62	בתי-המשפט השונים חזרו וקבעו כי דוקטרינת ההגנה מן הצדק תיושם רק במקרים יוצאי דופן ולא בנקל יבטל בית-המשפט כתב האישום עקב טענה של הגנה מן הצדק.....	375
63	טענת ההגנה נטענה בעלמא.....	376
64	קיומו של פגם כלשהו בהתנהלות המאשימה.....	376
65	חקירה כדין איננה תנאי בל יעבור להגשת כתב אישום.....	377
66	רדיפה והתעמרות.....	377
67	טענות לאכיפה בררנית ולהתנהגות שערורייתית של הרשות.....	378

68. לכאורה יש מקום לקבל טענת "אכיפה בררנית" המקימה "הגנה מן הצדק".....	378
פרק י"א: דוגמאות ההלכה הפסוקה - בית-משפט לענייני תעבורה 379	
1. ביטול/זיכוי בשל טענת הגנה מן הצדק בשלב שמיעת הראיות.....	379
2. הגנה מן הצדק - הסתמכות על מצג רשמי של המדינה.....	379
3. הגנה מן הצדק - די להצביע על אי-מתן אפשרות לנאשם לנהל משפט הוגן, או שיש בניהול המשפט כנגדו פגיעה חריפה וממשית בתחושת ההגינות והצדק.....	380
4. הגשת כתב אישום בטרם התבררה תמונת הראיות וטרם ידועה זהותם של העדים איננה ראויה - הגנה מן הצדק.....	380
5. הגנה מן הצדק - אין להעלותה כדבר שבשגרה.....	381
6. הגשת כתב האישום או ניהול ההליך הפלילי עומדים בסתירה מהותית לעקרונות של צדק והגינות משפטית - הגנה מן הצדק.....	382
7. אכיפה בררנית - הגנה מן הצדק.....	383
8. היעדר חקירה במשטרה של הנאשם, טרם הגשת כתב האישום, אינה מצדיקה ביטול כתב האישום מטעמים של הגנה מן הצדק.....	383
9. הרחבת עקרון ההגנה מן הצדק גם למקרים בהם ההפליה היא פרי מעשה מחדל ורשלנות או, טעות בשיקול-הדעת מצד הרשות - מקרים של אכיפה מפלה שלא מתוך כוונת זדון.....	384
10. הגנה מן הצדק - רק במקרים נדירים ובמשורה.....	384
11. החלטת רשויות האכיפה להעמיד לדין את פלוני ובו בעת להימנע מהגשת כתב אישום נגד אלמוני, החשוד אף באותה פרשה, אינה מקימה בהכרח טענה להגנה מן הצדק על רקע אכיפה בררנית.....	385
12. שימוש בהגנה מן הצדק לביטול כתב האישום: התנהגות בלתי-נסבלת של הרשות, התנהגות שערורייתית שיש בה משום רדיפה, דיכוי והתעמרות בנאשם. טענה שתתקבל רק במקרים נדירים.....	386
13. משניתנה הסכמת המאשימה לביטולו של כתב האישום, לא היה צורך בטיעון המתייחס להגנה מן הצדק.....	386
14. שלושה שלבים לבחינת טענת הגנה מן הצדק.....	387
15. כשם שלמעורבים קיימת זכות לערור על סגירת תיק כך גם התביעה רשאית לשנות החלטתה על-פי שיקול-דעתה בין אם נתגלו עובדות חדשות או מבחינת האינטרס הציבורי.....	387
16. אכיפה בררנית - לא די להוכיח כי רק כנגד הנאשם הוגש כתב אישום, אלא שעל הנאשם להוכיח כי בבסיס ההבחנה בינו לבין אחרים, הדומים לו בנסיבותיהם, שבגינה הוגש כנגדו כתב אישום ניצב מניע פסול.....	388
17. הגנה מן הצדק היא טענה שיש לקבלה במשורה במקום בו יש לתקן עוול ממשי שנעשה כלפי הנאשם במעשיה הנפסדים של רשויות התביעה.....	388

18. חובתה של התביעה היא לבחור באופציה הנורמטיבית, עונשית ההולמת ביותר את טיבו של האירוע הפלילי כפי שהוא מתואר בפרשת העובדות בכתב האישום	389
19. על הטוען כנגד סבירות פעולת הרשות הנטל להראות כי נערכה לכאורה הבחנה לא ראויה בין שווים	389
20. לא התקיימו שלושת השלבים שנקבעו בפסק-דין ברוביץ לקיומה של הגנה מן הצדק	390
פרק י"ב: בית-הדין לעבודה	393
1. שיהוי בהגשת כתב האישום וגרימת נזק ראייתי	393
2. בנסיבות האמורות של הגשת כתב האישום לא היתה התנהגות בלתי-נסבלת של הרשות אשר עולה כדי פגיעה בזכויות מהותיות או דיוניות של הנאשמים או ביכולתם להתגונן כראוי בפני כתב האישום	394
3. העסקה ללא היתר והעסקה ללא ביטוח רפואי של עובדת בעלת אזרחות פיליפינית	395
4. עקרונות צדק והגינות משפטית	395
5. החוק אינו מטיל חובה על המאשימה לנקוט בהליך של הסדר מותנה עם הנאשמים	396
6. המניע לפתיחה בחקירה	396
7. לא כל מעשה נפסד שעשו הרשויות יצדיק את המסקנה לבטל כתב אישום מטעמי הגנה מן הצדק	397
8. טענה לפיה המאשימה אינה נוהגת להגיש כתבי אישום בעבירות המיוחסות	397
9. שיהוי ניכר בהגשת כתב האישום	398
10. טענת הנאשמים להגנה מן הצדק בשל הפעלת שיקול-דעת המאשימה באופן בלתי-סביר	398
11. המאשימה פעלה בעניינם באופן שונה מהאופן שבו פעלה בעניינם של הנאשמים האחרים	399
12. התעמרות והתנכלות	399
13. הפליה לרעה	400
פרק י"ג: בית-המשפט לעניינים מקומיים	401
1. ניהול עסק ללא רישיון	401
2. מתן הזדמנות לחשוד למסור גרסה טרם הגשת כתב אישום	401
3. אי הסכמת המאשימה להחזיר את התיק להליך של הסדר מותנה בו החל לכתחילה	401
4. פגם באזהרת הנאשם כחשוד בטרם חקירתו	402
5. קיים קושי לקבוע שנפל פגם בהתנהלות הרשות המאפשר היזקקות לטענה מקדמית של הגנה מן הצדק בנסיבות שפורטו בכתב	402
6. עבירות של שימוש במקרקעין ללא היתר	402
7. גילוי מידע ומסמכים בנוגע למדיניות ענישה מפלה	403

8. המבקשות עמדו בנטל הראשוני והציגו תשתית ראייתית לכאורית אשר יש בה די כדי לחייב את המאשימה להציג מידע באשר לאכיפה	403.....
9. אין מקום להחלה של דוקטרינת ההגנה מן הצדק בהליך מנהלי של צו הריסה	404.....
10. התאמת המקרה להסדר מותנה	404.....
11. הטענה בדבר אי זימון נאשם 2 לחקירה, או אי-גביית גרסתו כנדרש	404.....
12. משביטול כתב האישום נעשה בשלב דיוני זה - סמכות בית-הדין על-פי דין מוגבלת לביטול המשפט בלבד	405.....
13. האם העובדה שההתראה מוענה לבנה של הנאשמת ולא לנאשמת עצמה צריך להוביל לתוצאה של ביטול כתב האישום?	405.....
14. טענה לפסול או פגם בכתב האישום	405.....
15. פסיקת הוצאות למבקש	406.....
16. מקרים רבים של בניה ללא היתר ובחריגה- אשר לא הוגשו בגינם כתבי אישום	406.....
17. האם הגשת כתב האישום בתיק דנן נעשתה בשיהוי המצדיק את ביטול כתב האישום מטעמים של הגנה מן הצדק?	407.....
18. טענה כי עצם הגשת כתב אישום פוגע בעקרונות הצדק וההגינות.	407.....
19. טענת הנאשמת כי הרשות פעולה כלפיה באופן בלתי-הוגן בסתירה לעקרונות הצדק וההגינות.	407.....
20. ביטול דו"חות חניה	408.....
21. סככות נוספות שלא ננקטו כנגדן פעולות אכיפה מטעם המשיבה	408.....
23. טענתו העיקרית של הנאשם היא למעשה טענה מסוג "הגנה מן הצדק" בנוגע לאי מסירת התראה וזימון לחקירה טרם הגשת כתב אישום	409.....
24. המבקש בבקשה עתר לקבלת נתונים שלטעמו יבססו טענה של אכיפה בררנית	409.....
פרק י"ד: עניינים שונים	411.....
1. פגם חריף אשר פוגע בזכות המבקש להליך הוגן	411.....
2. החלטת מח"ש שלא לפתוח בחקירה פלילית	411.....
3. השלכת פסולת ממשאית	412.....
4. אכיפה בררנית	412.....
5. טענת אפליה	415.....
6. עבירה מתחדשת	416.....
7. מתחם העונש ההולם	416.....
8. הגנה מן הצדק מסוג אכיפה בררנית	417.....
9. נסיבות מעצר המעוררות שאלות	417.....
10. אכיפה בררנית יש לבסס על תשתית ראייתית, וביסוס עובדתי מספיק	418.....

11.	ביטול ההליך הפלילי מטעמי הגנה מן הצדק מהווה איפוא מהלך קיצוני שבית-המשפט אינו נזקק לו אלא במקרים חריגים ביותר	419.....
12.	שימוש במגורן	419.....
13.	טענה של הגנה מן הצדק היא הועלתה בשלב מוקדם מדי ולא ניתן להידרש אליה	420.....
14.	פרק הזמן שחלף עד הגשת כתב האישום	420.....
15.	טענת ההגנה בדבר אורכה מובטחת	421.....
16.	בקשה לביטול אישומים מסויימים בשל החלטת סגירה קודמת	421.....
17.	בקשה למחיקת כתב אישום	421.....
18.	כאשר הסדר התשלומים עצמו אינו כולל כל הבטחה, ולו ברמז, כי במידה והנאשמים יעמדו בו יומר כתב האישום בקנס מינהלי - נדחתה בקשת ההגנה	422.....
19.	תיקון כתב אישום - פגיעה אפשרית בנאשם - דחיית הבקשה	424.....
20.	דוקטרינת ההגנה מן הצדק - בראי יישום הוראות תיקון 66 לחוק	425.....
21.	תשלום היטל השבחה והגנה מן הצדק	426.....
22.	במקרה הנדון בית-המשפט לא שוכנע כי נפל פגם חמור בהוצאת הצו המינהלי. בפסיקה נקבע כי פגם חמור יכול להיות מסוג של "הגנה מן הצדק", כגון אפליה ואכיפה בררנית, או פגמים נוספים במעשה המינהלי, כגון שיקולים זרים, מטרה זרה, חוסר מידתיות קיצוני, וחוסר סבירות קיצוני	430.....
23.	לא כל פגם שנפל במעשיה של רשות מרשויות המדינה יצדיק מניה וביה את ההחלטה שדין האישום להתבטל מטעמי "הגנה מן הצדק", ובית-המשפט ייעתר להחלת ההגנה רק במקרים חריגים ביותר, כאשר זכויותיו של הנאשם נפגעו בצורה חמורה	430.....
24.	פעולת התביעה, בפצלה את קבוצות הנאשמים לשני הליכים נפרדים, ובכלילתה את המשיב בשתי הקבוצות אליהן משתייך הוא לכאורה, לפי שיקולים הגיוניים וברורים של שיוך ענייני, נעשתה כסמכותה כדין, ומתוך שיקול-דעת שלא נפל בו פגם	438.....
25.	טענת המערערים כי בית-משפט קמא שגה כשהתבסס על מדיניות האכיפה החדשה משנת 2018, כשלפי הטענה מדיניות זו נועדה להתמודד עם תופעה הולכת וגוברת של הברחת אנשים שאינם ישראלים את הגבול, ולא עם מקרים שבהם אין מניעה להיכנס לישראל ולצאת ממנה	440.....

26. יישומה של הלכת בורוביץ' על המקרה הנוכחי מביא למסקנה כי הגם אם תתקבל הטענה בדבר הטעיה או מחדל של הרשות, בכך שהמבקש הסיק מפעולות הרשות - במחיקתה את פסילותיו הקודמות, באי-הנפקת רישיון חדש וכשלא נאמר לו בשימוע מיום 11.09.22 שעליו להמציא אישור הפקדה קודם - כי אינו נדרש להמציא אישור הפקדה, הרי שעל-פי המבחן השני והשלישי בהלכת בורוביץ', המחדל אינו עולה לכדי מחדל משמעותי המוביל לבטלות כתב האישום, אלא לכל היותר, יוכל לימים, במידת הצורך, להשפיע על חומרת העונש 445.
27. טענת ב"כ הנאשם כי אין המדובר כלל בעבירות של גניבת רכב אלא עבירות של הונאת ביטוח, אשר אין לו חלק באחרונה כלל, אין מקומה להתברר במסגרת טענה מקדמית של הגנה מן הצדק ואין לצפות ממותב זה בשלב ראשוני, עוד בטרם תשובת הנאשם לכתב האישום, לקבוע מסמרות בטענה, אשר דינה להתברר לאחר בחינת הראיות והעדויות בגמר שלב ההוכחות, במסגרת הכרעת הדין 447.
28. משנקבע כי המאשימה לא חרגה מלוחות הזמנים שבהנחיית היועמ"ש, כך שלא הופרו הוראות סעיף 57א(א) לחסד"פ, נמצא כי אין מקום לקבל את טענת הנאשם בדבר פסול או פגם בכתב האישום ו/או טענת הגנה מן הצדק 447.
29. בקשה להורות על ביטול כתב האישום בטענה להגנה מן הצדק מאחר והמשיבה לא שקלה, ולא הציעה למבקשת הסדר מותנה שהיה לדידה ראוי, שיתקיים בנסיבות העניין ובגדרה של העבירה המיוחסת לה, קרי בניה בלתי-חוקית של גדר בגובה של שני מטרים ואורך של תשעה מטרים העשויה מבמבוק 447.
30. כאשר בית-המשפט נדרש לדון בשאלת ביטול כתב אישום בגין "הגנה מן הצדק" על בית-המשפט לפעול בשלושה שלבים 451.
31. בסופו-של-יום, ההכרעה האם להחיל הגנה מן הצדק הינה פרי איזונים בין ערכים ואינטרסים התומכים בניהול ההליך הפלילי (דוגמת מיצוי הדין עם עבריינים, הוצאת האמת לאור, הגשמת מטרות הענישה, שמירה על ביטחון הציבור והגנה על זכויות הקורבן), לבין ערכים ואינטרסים התומכים במסקנה כי אין לנהל הליך פלילי (דוגמת ההגנה על זכויות היסוד של הנאשם, אי-מתן לגיטימציה להתנהלות פסולה של הרשות והאפקט החינוכי הגלום בכך כלפי הרשות, שמירה על טוהר ההליך השיפוטי ושמירת אמון הציבור בבית-המשפט). בית-המשפט נדרש לשקלל ערכים ואינטרסים אלה ולהעניק לכל אחד מהם את המשקל הראוי לו בנסיבות העניין 453.
32. ביסוד טענה לאכיפה בררנית עומדת טענה להפליית הנאשם ביחס לאחרים, ללא הבחנה עניינית בינו לבין אחרים במצבים עובדתיים דומים וללא הצדקה 453.

33. טענת הנאשמים כי יש מקום להורות על ביטול כתב האישום בשלב זה של ההליך מחמת אכיפה בררנית, אף היא דינה להידחות.....	455
34. ממילא, לא עמדה ההגנה בנטל שנקבע במסגרת הלכת רותם.....	456
35. טענת ב"כ הנאשם היא כי מאחר והוגשה תלונה למח"ש על-ידי הנאשם, הרי שיש לאפשר את בירור התלונה, טרם יתקיים דיון בכתב האישום נגד הנאשם.....	457
36. בענייננו, לא הציגו הנאשמים תשתית ראייתית בסיסית לתמיכה בטענותיהם להגנה מן הצדק.....	458
37. בקשת הנאשם להורות על ביטול כתב האישום וזיכויו בשל הגנה מן הצדק, זאת מהטעם שהנאשם לא זומן לחקירה עובר להגשת כתב אישום נגדו.....	461